

Medietilsynet
Nygata 4,
1607 Fredrikstad

7. november 2025

Amedias høringssvar til Medietilsynets rapport om NRKs rolle

1. INNLEDNING

Amedia takker for muligheten til å gi innspill til Medietilsynets vurdering av NRKs rolle, og viser til Kulturdepartementets oppdrag om å utrede hvordan **NRKs tilbud** påvirker mediemangfold og konkurranse, i arbeidet med de nye fireårige styringssignalene.

Et mangfold av redaktørstyrte medier er en forutsetning for et levende demokrati.

Et velfungerende mediemangfold må ivareta tre dimensjoner:

- **Avsendermangfold** (hvem publiserer)
- **Innholdsmangfold** (hva formidles)
- **Bruksmangfold** (hvem nås)

Amedias aviser bidrar til alle tre dimensjonene. Som stiftelseseid, politisk uavhengig medieeier med virksomhet i hele Skandinavia, forvalter vi **en sterk nordisk avistradisjon.**

Vi representerer et unikt språklig, geografisk og politisk-historisk mangfold i Norge – **med 107 aviser, to riksdekkende titler og redaksjoner i nær 100 kommuner over hele landet.** I tillegg til løpende dekning i ytterligere 190 kommuner, og våre riksmedier, *Nettavisen* og *Nationen*, som leses, lyttes og sees av publikum over hele landet.

Amedias norske aviser er daglig tilstede og dekker journalistiske geografier der **over 85 prosent av befolkningen** er bosatt.

Vårt samfunnsoppdrag er å styrke demokratiet gjennom **frie, mangfoldige og bærekraftige medier som forsvare yrings- og pressefriheten.** Oppdraget bygger på samme verdigrunnlag som NRKs – å sikre befolkningen tilgang til balansert, uavhengig og troverdig informasjon.

Amedia ønsker et sterkt NRK – sterkt på sitt samfunnsoppdrag, men ikke på bekostning av de frie, private redaktørstyrte mediene som sammen med NRK holder demokratiet levende.

Den **nordiske mediemodellen** har i generasjoner vært en forutsetning for opplysning, tillit og bred tilgang til uavhengig informasjon.

Modellen hviler på **balansen mellom en statlig eid allmennkringkaster og frie, private medier** – et samspill som har gitt Norge et robust, redaktørstyrt økosystem og en informert befolkning. **Denne balansen er nå under press.**

De teknologiske og økonomiske forutsetningene som tidligere skilte NRK fra de private mediene, er i ferd med å viskes ut. Det er ikke lenger mulig å dele mediemarkedet inn i egne kategorier som tv, radio og avis – **alle medier publiserer nå tekst, lyd og levende bilder på digitale plattformer.**

NRK og de private redaktørstyrte mediene **konkurrerer dermed i samme marked** – om publikums tid, om **journalistisk arbeidskraft** og om **økonomisk bærekraft**. For å bevare styrken i den nordiske modellen må styringssignalene sikre at NRK **utfyller – ikke overskygger – resten av det redaktørstyrte mangfoldet**. En slik balanse er avgjørende for både demokratisk beredskap og økonomisk bærekraft.

Amedia registrerer at både i [departementets oppdragsbrev](#) og i Medietilsynets mandat til Oslo Economics er vurderingene av NRKs markedspåvirkning avgrenset til det digitale nyhets- og aktualitetstilbudet. Vi mener **en slik innsnevring gir et ufullstendig bilde og kan føre til feilslutninger** om både de positive og negative effektene av NRKs samlede virksomhet på mediemangfoldet.

Amedia oppfordrer derfor til at vurderingene baseres på **NRKs totale tilbud til befolkningen** – særlig innen nyhets- og aktualitetsinnhold – og at analysene ser på effekten av hele virksomheten.

Et slikt helhetlig perspektiv er nødvendig for å forstå NRKs reelle rolle og markedsposisjon, som **digital totalaktør**. Som eksempel viser vi til at **NRK P1** har seks timer daglige distriktsendinger på radio, samt **regionale nyhetssendinger** på TV hver kveld.

NRK Nyheter har nyhets- og aktualitetssendinger på hverdager nærmest kontinuerlig fra kl 06:00 til 19:00 på både **NRK TV og NRK Radio**, med stort innslag av lokalt og regionalt innhold. Det kommer i tillegg til **NRKs heldekkende nyhetsoperasjon** i tekst, bilder, video og lyd – nasjonalt og regionalt – på [NRK.no](#). Eksempelvis trekker den digitale debattarenaen **NRK Ytring** både trafikk og oppmerksomhet bort fra debattsatsingene til norske private medier.

Dette illustrerer at NRKs distriktskontorer, lokalisert i 49 kommuner over hele landet, leverer **betydelige mengder nyhets- og aktualitetsinnhold til alle NRKs plattformer.**

Et helhetlig vurderingsgrunnlag er derfor avgjørende for å sikre nye gode styringssignaler som **ivaretar både NRKs viktige samfunnsrolle og de frie medienes bærekraft** – to sider av samme demokratiske infrastruktur.

2. SAMMENDRAG

NRK og frie, private redaktørstyrte medier har i praksis samme formål og samfunnsoppdrag: **Å sikre troverdig informasjon, en opplyst offentlighet og et levende demokrati.**

NRK spiller en avgjørende rolle i mediemangfoldet, men utviklingen de siste årene har skapt **en økende ubalanse**. Veksten i NRKs digitale og regionale tjenester legger **økende press** på de private mediene, særlig lokalt, og svekker deres evne til å levere fri og relevant journalistikk til sine samfunn.

Presset skyldes en kombinasjon av:

- Teknologisk konvergens og **NRKs inntreden i tekstbaserte tjenester.**
- Styrket **regional og distriktmessig** tilstedeværelse.
- **Bredere innholdstilbud** som skjerper kampen om folks tid.
- Konkurransen om journalister – **kampen om kompetent arbeidskraft.**
- **Gunstigere økonomiske rammevilkår** og støtteordninger for NRK enn private medier.

For å sikre morgendagens mediemangfold må regjeringens styringssignaler (jf. Mediestøtten § 3) bygge på en tydelig og rettferdig balanse mellom aktørene.

Amedia anbefaler derfor følgende styringsgrep:

A. Tydeliggjør NRKs rolle for mediemangfoldet i NRK-plakaten

Det må fremgå av NRK-plakaten at NRKs rolle i mediemarkedet er å være et supplement – ikke et substitutt eller en konkurrent – til de private, redaktørstyrte mediene.

B. Avgrens NRKs overlappende tjenester for å styrke mangfoldet

Det må fremgå av NRK-plakaten at NRKs ansvar for mediemangfold innebærer å i større grad avstå fra tjenester som svekker de private redaktørstyrte mediene, herunder å begrense overlappende **tekstbaserte** tjenester.

C. Presiser NRKs regionale rolle som utfyllende, ikke erstattende

NRKs vedtekter bør slå fast at regional virksomhet skal **utfylle, ikke utfordre lokalaviser**, altså ikke omfatte digitale eller lokale tjenester som **overskygger deres samfunnsoppdrag.**

D. Formaliser NRKs delingsansvar

Det må fremgå av NRK-plakaten at NRKs ansvar for mediemangfold innebærer **forpliktende deling** av sitt egenproduserte nyhets- og aktualitetsinnhold med landets redaktørstyrte medier, slik at stoffet når bredest mulig ut til befolkningen – i tråd med **prinsippet i § 24** om tilstedeværelse på alle viktige medieplattformer.

E. Anerkjenn private mediers viktige samfunnsfunksjon

Frie, redaktørstyrte medier er en del av samfunnets beredskap og en forutsetning for tillit og nasjonal motstandskraft. Redaktørstyrte medier bør derfor gis **formell status som viktig samfunnsfunksjon**, med tilhørende ordninger.

F. Sikre like og bærekraftige rammevilkår

De private redaktørstyrte mediene må ha samme frihet som NRK til å formidle journalistikk på alle plattformer. Dette **forutsetter plattformnøytralt momsfritak og rettferdige støtteordninger** som justeres årlig med minst KPI og i takt med antallet støtteberettigede medier.

Uklare rammer skaper konkurransevridding og svekker mediemangfoldet. **Regjeringen bør derfor konkretisere og følge opp prinsippene over i arbeidet med NRKs nye styringssignaler.** En bedre balanse mellom NRK og de private redaktørstyrte mediene er ikke bare god mediepolitikk – **det er en forutsetning for et robust demokrati.**

3. NRKS ROLLE FOR MEDIEMANGFOLDET OG KONKURRANSEVRIDNING

NRK spiller en avgjørende rolle i mediemangfoldet, og utviklingen de siste årene viser behov for **klarere rammer og ansvar**. NRK har gått fra å være en **lineær allmennkringkaster** til en **digital totalaktør**, og **nrk.no** er i dag en sentral nyhetsflate og trafikkdriver.

Konkurransen er blitt langt tøffere i **digitale nyhets-, lyd- og videotjenester**, samtidig som de private redaktørstyrte mediers inntekter står under **økende økonomisk press**.

Fra 2021 til 2025 økte **NRKs bevilgninger med 790 millioner kroner**, uten tilsvarende utvikling i rammevilkårene for de private mediene. Resultatet er **strukturell ubalanse** og økende **konkurransепress** som gradvis fortrenger den frie delen av mediemarkedet.

I dag står frie medier i et **dobbelt krysspress** uten historisk parallell:

- **Globalt press** fra teknologiplattformer som dominerer annonsemarkedet, kontrollerer distribusjon og utnytter data – uten å følge redaktøransvar, norsk lov eller skatteregime.

- **Nasjonalt press** fra én statlig eid, skattefinansiert allmennkringkaster med stabil vekst, bedre rammevilkår og et stadig bredere digitalt mandat.

Denne utviklingen utfordrer **grunnbalansen i den nordiske mediemodellen** – samspillet mellom en statlig eid allmennkringkaster og frie, private redaktørstyrte medier. NRK skal være et **demokratisk fortrinn**, ikke en **strukturell konkurrent**, som fortrenger eller erstatter de frie, private mediene, deres tilbud, samfunnsoppdrag og oppgaver.

For å bevare et robust mediemangfold må de kommende styringssignalene sikre en **rettferdig og bærekraftig balanse** mellom NRK og de øvrige redaktørstyrte mediene.

3.1 NRKs ansvar for mediemangfoldet

Et sterkt NRK er en styrke for demokratiet når oppdraget forvaltes slik at det **utfyller – ikke fortrenger – øvrige medier**. Som statlig finansiert aktør har NRK et særlig ansvar for å **styrke det redaktørstyrte mangfoldet**, ikke bidra til at det svekkes.

NRKs utvidede digitale satsing, kombinert med sterk regional tilstedeværelse og et stadig bredere innholdstilbud, har skjerpet konkurransen om publikums tid, journalistisk arbeidskraft og inntektsgrunnlag.

Bidrag: NRK skal tilføre **merverdi** der markedet ikke leverer.

Begrensning: NRK skal avstå fra aktiviteter som **fortrenger** private redaktørstyrte medier.

Vi minner om Amedias forslag fra høringen om NRK-plakaten (2022):

«NRK skal tilby tjenester som tilfører mediemarkedet merverdi utover det som allerede finnes, og ikke ha dokumenterte negative konkurransebegrensende effekter.»

Dette bør innarbeides i **styringssignalene** og presiseres i NRK-plakaten, slik at NRK rendyrker sitt nasjonale og regionale oppdrag – og **ikke utfordrer lokalavisens kjerne gjennom innhold, personalisering eller teknologiske plattformer.**

Der formatgrenser er uklare, må **geografiske og sjangermessige grenser** avklare forholdet til lokalavisene.

Dagens ordlyd åpner for rene eller hovedsakelig **tekstbaserte tjenester** løsrevet fra kringkastingsoppdraget. Derfor bør ordene «**og utvikle tjenester på**» tas ut, og ordlyden harmoniseres med vedtektenes formålsbestemmelse.

For å bevare en rettferdig balanse må styringssignalene og vedtektene tydeliggjøre **hvordan NRK skal bidra – ikke dominere** – i det norske medieøkosystemet.

Amedia mener følgende prinsipper bør ligge til grunn:

A. Tydeliggjør NRKs rolle som supplement i mediemangfoldet

Det må fremgå av NRK-plakaten at NRKs rolle i mediemarkedet er å være et **supplement – ikke et substitutt eller en konkurrent** – til de private redaktørstyrte mediene.

B. Avgrens overlappende tjenester

NRKs ansvar for mediemangfold må innebære å **avstå fra tjenester som svekker** de private redaktørstyrte mediene, herunder å **begrense overlappende tekstbaserte tjenester.**

C Presiser den regionale rollen

NRKs vedtekter bør presisere at den regionale virksomheten skal **utfylle – ikke erstatte – lokalavisene**, og derfor ikke omfatte digitale eller lokale tjenester som overskygger lokalmedienes samfunnsoppdrag.

D. Formaliser NRKs delingsansvar

Det må fremgå av NRK-plakaten at NRKs ansvar for mediemangfold innebærer **forpliktende deling** av sitt egenproduserte nyhets- og aktualitetsinnhold med landets redaktørstyrte medier, slik at stoffet når bredest mulig ut til befolkningen – i tråd med **prinsippet i § 24** om tilstedeværelse på alle viktige medieplattformer.

NRK bør også i sterkere grad **forpliktes til et selvstendig delingsansvar** hva angår kompetanse, teknologi og rettigheter.

3.2 Konkurransemessige utviklingstrekk

De siste årene har NRK flyttet betydelige ressurser fra fallende lineær-TV til **digitale nyhets- og aktualitetstjenester**. Samtidig har bevilgningene til NRK økt med **790 millioner fra 2021 til 2025**, og med forslag om en ytterligere økning på **259 millioner i 2026**.

Til sammenligning økte produksjonstilskuddet til norske aviser med **70 millioner** i samme periode, og foreslås økt med ytterligere 16 millioner i 2026.

I denne perioden er **overlappet** i markedet for tekst, lyd, sport og video stadig større, der **nrk.no** i praksis fungerer som et **gratis alternativ** til brukerbetalte tjenester.

Amedias erfaringer illustrerer dette utviklingsbildet:

- **NRK.no** fungerer for publikum som et **gratis substitutt** til avisenes brukerbetalte nyhets- og aktualitetstilbud.
- **Utvidelsen av lyd- og videoformater** skjer på områder der private medier allerede investerer tungt, og forsterker konkurransepresset.
- NRKs valg av **innlogging og innlåsningsstrategi**, kombinert med tilbaketrekking av podkaster fra åpne plattformer, reduserer både **tilgjengeligheten for publikum** og **«varelageret» for private aktører** som bygger egne lydtilbud.
- Innen **sport** har NRK lagt seg på en mer restriktiv linje for deling av innhold, noe som svekker bredden i dekningen hos øvrige redaktørstyrte medier.
- NRK har i store deler av landet **betydelig høyere lønnsnivå** enn lokalpressen. Snittslønnen for **1 488 NRK-journalister ligger om lag 55 000 kroner over nivået for 794 journalister** i Amedias aviser, noe som påvirker både rekruttering og stabilitet i lokale redaksjoner.
- Amedia har på sin side **økt investeringene i nye formater**: fra om lag **40 000 video- og TV-saker i 2021** til **51 000 i 2024**, og fra **38 podkastserier i 2021** til **115 i 2023**.

Her er NRKs digitale totalleveranse i direkte konkurranse med våre medier. Disse utviklingstrekkene viser hvordan økende overlap og ulikt økonomisk handlingsrom mellom NRK og de private mediene gradvis vrir konkurranseflaten i NRKs favør.

Empirien underbygger behovet for de styringsgrepene som Amedia skisserer i kapittel 3.1 og 3.2 – å avgrense overlappende tekst- og formattjenester, formalisere delingsansvar, presisere NRKs regionale rolle og sikre mer **likeverdige rammevilkår**.

Uten slike justeringer vil ubalansen fortsette å øke, med målbare konsekvenser for **mangfold, bærekraft og demokratisk beredskap** i det norske medielandskapet.

3.3 Medienes samfunnsviktige funksjon

Frie, redaktørstyrte medier er en del av **samfunnets beredskap**, som beskytter mot desinformasjon og sikrer pålitelig informasjon – grunnlag for tillit og nasjonal motstandskraft.

Totalberedskapskommisjonen (NOU 2023:17) og **Regjeringens strategi mot desinformasjon (2025)** slår fast at slike medier utgjør en del av demokratiets infrastruktur. **Medietilsynet**¹ understreker behovet for rammevilkår som opprettholder et mangfold av frie og uavhengige redaksjoner.

NRKs beredskapsoppdrag gjelder i krise og krig, men i fredstid er de redaktørstyrte mediene landets viktigste sivile informasjonsinfrastruktur. Hendelser som **Gjerdrum-skredet** og uværet «**Amy**» viste hvordan lokale redaksjoner formidler rask, verifisert informasjon, også i samarbeid med lokale myndigheter – og dermed del av totalberedskapen.

Likevel står mediene utenfor rammeverket for samfunnskritiske funksjoner. De omfattes verken av **EUs NIS2-direktiv** eller nasjonale krav til robusthet og kontinuitet, og mangler dermed forpliktelser – og støtte – som ville styrket deres evne til å levere under krise.

Norske private medier bør derfor bli **anerkjent som samfunnsviktig funksjon**, med tilhørende ordninger som sikrer drift og informasjonsberedskap i ekstraordinære situasjoner.

Dette er også i tråd med de europeiske kulturministrenes felleserklæring fra oktober 2025 hvor det blant annet fastslås at uavhengige medier er avgjørende for å sikre EU-landenes motstandsdyktighet mot trusler som desinformasjon og utenlandsk påvirkning².

4. ØKONOMISKE RAMMER OG KONKURRANSEVILKÅR FOR JOURNALISTIKKEN

Rammevilkårene for norsk journalistikk har over tid utviklet seg **strukturelt asymmetrisk**. NRK har fått **økende økonomisk handlingsrom**, mens de private redaktørstyrte mediene opererer innenfor **stagnert støtte og strengere rammer**.

Denne ubalansen forsterkes av teknologisk konvergens, der NRK og avisene konkurrerer i samme digitale marked for tekst, lyd og levende bilder.

4.1 Statlige bevilgninger og konkurranseflater

NRK har flyttet store ressurser fra lineær-TV til digitale nyhets- og aktualitetstjenester. Bevilgningene økte med om lag **790 millioner kroner bare fra 2021 til 2025**.

I **statsbudsjettet for 2026** foreslås **6 928 millioner kroner**, ytterligere **259 millioner mer** enn året før. Beløpet **omfatter ikke momskompensasjonen** for utgående merverdiavgift, som i 2026 er beregnet til **831 millioner kroner**.

¹ [Medietilsynets høringsvar til Totalberedskapskommisjonen \(NOU 23:17\)](#)

² [Declaration on the necessity of culture and media as a safeguard for our European democracies](#)

Samtidig har **produksjonstilskuddet til frie medier stått stille i realverdi siden 1994³**. I 2024 ble **424 millioner kroner fordelt på 162 aviser** – samme nivå som for tre tiår siden, mens antallet mottakere har økt med **rundt 45 %**. Reell støtte per avis er dermed kraftig svekket.

Private medier møter samtidig **flatt annonsemarked, økende teknologikostnader og marginal abonnementsvekst**. Resultatet er en økende ubalanse mellom NRK og resten av medielandskapet.

4.2 Konkurransforhold og markedsdynamikk

NRKs posisjon i det digitale markedet gir målbare konkurranseeffekter: **nrk.no fungerer i praksis som et gratis alternativ til brukerbetalte tjenester**. NRKs satsing på nye, valgbare digitale lyd- og videoformater skjer parallelt med de private mediernes digitalisering og forsterker presset i kampen om publikum, annonseinntekter og arbeidskraft.

NRKs innlogging og «**innlåsningsstrategi**», samt tilbaketrekking av podkaster fra åpne plattformer, reduserer publikums tilgang og begrenser distribusjonen for andre redaktørstyrte medier. Innen sport opplever vi at NRK fører en **mer restriktiv delingspraksis** som **svekker bredden** i dekningen for øvrige redaksjoner.

NRK har i store deler av landet **betydelig høyere lønnsnivå** enn lokalpressen. Snittslønnen for 1 488 NRK-journalister ligger om lag 55 000 kroner over nivået for 794 journalister i Amedias aviser, noe som **påvirker både rekruttering og stabilitet** i lokale redaksjoner.

Amedia har samtidig økt investeringene i nye formater – fra ca. 40 000 video- og TV-saker (2021) til 51 000 (2024), og fra 38 podkastserier (2021) til 115 (2023) – hvor **NRKs digitale totalleveranse er i direkte konkurranse**.

Disse utviklingstrekkene viser hvordan **økende overlapp og ulikt økonomisk handlingsrom virer konkurranseflaten i NRKs favør**, og understreker behovet for tydelige rammer i de kommende styringssignalene.

4.3 Skjevhet i avgifts- og støttepolitikken

NRK er omfattet av andre bestemmelser i **merverdiavgiftsloven** enn avisene, men får i praksis momsfritak gjennom en særskilt **kompensasjon for utgående merverdiavgift**.

Private redaktørstyrte medier må derimot oppfylle detaljerte kriterier: minst **80 % nyhets- og aktualitetsstoff**, og maks **49 % lyd og levende bilder**.

Denne forskjellsbehandlingen gir NRK en **skjult konkurransefordel** og **hemmer innovasjon** i de private mediene. Amedia mener derfor at alle redaktørstyrte medier må omfattes av et plattformnøytralt momsfritak – uavhengig av publiseringsformat (tekst, foto, lyd, video).

³ [Tellef Solbakk Raabe, forsker ved Samfunns- og næringslivsforskning ved NHH.](#)

4.4 Historisk og demokratisk begrunnelse for moms fritak

Siden kringkastingsavgiften ble avviklet i 2020, finansieres NRK direkte over statsbudsjettet. **NRK har ingen egen momssats**; bevilgningen dekker driftskostnader, inkludert merverdiavgift etter lav sats.

Private redaktørstyrte medier finansierer journalistikk i et åpent marked. Momsfritaket er derfor det **sentrale strukturelle mottiltaket** som sikrer reelt mediemangfold i Norge.

Historisk har staten brukt skattepolitikken til å **verne demokratiets infrastruktur**:

I **1935** fikk aviser fritak for omsetningsavgift for å sikre fri og rimelig tilgang til nyheter – et uttrykk for statens ansvar for opplysning, deltakelse og språkfelleskap. Da **merverdiavgiften ble innført i 1970**, videreførte Stortinget fritaket.

I **Ot.prp. nr. 17 (1968–69)**⁴ heter det:

«I et lite språksamfunn som det norske er sterke grunner for at det trykte ord skal være fritatt for den omkostningsbelastning som en avgift vil bety ... En eventuell avgiftsplikt kan virke hemmende for en fri opinionsdannelse.»

Fritaket ble utvidet til **digitale aviser i 2016** og gjort **plattformnøytralt i 2017** for å sikre lik behandling uavhengig av format – lest, hørt eller sett. I **2023** fjernet regjeringen § 6-2 i merverdiavgiftsloven.

Dermed ble det gamle **hovedsakelighetskriteriet** gjeninnført: Fritaket gjelder bare medier med minst **80 % av innholdet er tekst/stillbilder** – senere justert til **51/49**. Regelen hemmer innovasjon i lyd og levende bilder, mens NRKs avgifter dekkes fullt ut over statsbudsjettet.

Medietilsynet har advart om at dagens momsregime utgjør en samfunnsrisiko⁵, fordi det svekker økonomien i redaktørstyrte medier. Regjeringen har så langt ikke rettet opp skjevheten de selv har utløst.

4.5 Gjeninnfør plattformnøytralt moms fritak for all redaktørstyrt journalistikk

Skatte- og mediepolitikken må ses under ett. Slik staten under kriseforliket i 1935 svarte med **avgiftsfritak for aviser** for å verne demokratiet, må staten nå svare på den **digitale og globale krisen** med tilsvarende mottiltak.

Mediepolitikk er også sikkerhetspolitikk. Uten uavhengig journalistikk svekkes **informasjonsrobustheten**, og samfunnet blir mer sårbart for desinformasjon. Skatte- og avgiftsregimet må derfor styrke de redaktørstyrte mediene på alle plattformer.

Slik staten en gang bygget ut fysisk infrastruktur for strøm, vei og post, må den nå sikre den demokratiske digitale infrastrukturen for informasjon.

⁴ [Merverdiavgiftsloven fra Finans- og tolldepartementets \(1968-1969\)](#)

⁵ [Medietilsynet slakter regjeringens momsgrep i ny rapport: - En samfunnsrisiko](#)

Plattformnøytralt momsfritak er **vår tids videreføring av 1935- og 1969-prinsippet** – et demokratisk mottiltak som **sikrer tilgjengelig, uavhengig og levedyktig journalistikk på nye plattformer**. Fordi økonomisk bærekraft, mediepolitisk ansvar og unges medievaner henger tett sammen i det **finmaskede samfunnsnett** som holder demokratiet levende.

4.6 Europeisk forankring og nordisk praksis

Europeiske kulturministre – Norge inkludert – vedtok nylig *Declaration on the necessity of culture and media as a safeguard for our European democracies*:

«Free, independent and diverse media remain our best source of trustworthy, accurate and reliable information ... serving as a safeguard against disinformation.»⁶

Gjennom denne erklæringen forplikter statene seg til å **«support media pluralism and guarantee citizens' access to trustworthy news media»**. Dette er et felles europeisk rammeverk Norge må omsette i nasjonal politikk.

Amedia viser hvordan dette gjøres i praksis: I partnerskap med svenske Bonnier News Local, kjøpet av danske Berlingske Media og krysseierskapet med danske JFM bygger vi en **felles nordisk digital infrastruktur for fri, bærekraftig og mangfoldig journalistikk** – et konkret uttrykk for prinsippene om motstandskraft og reelt mangfold som ministrene har signert.

Dette viser at demokratisk motstandskraft må bygges nedenfra og strukturelt. Lokale og nasjonale redaksjoner er alene for små til å møte global og statlig konkurranse; **derfor må politikk, infrastruktur og rammevilkår trekke i samme retning**.

4.6a Teknologinøytralt produksjonstilskudd

Med +Alt har over **400 000 abonnenter** kjøpt tilgang til mer enn **100 Amedia-aviser**, der **inntektene alltid tilfaller den avisen abonnementet er oppgradert hos**.

Dagens forskrift ekskluderer reelle, dokumenterte brukerinntekter fra slike delingsmodeller i tilskuddsgrunnlaget. For flere lokalaviser betyr det opptil **20 % lavere grunnlag** – i praksis en straff for vellykket digital omstilling.

Forskriften bør derfor endres slik at **alle reelle brukerinntekter som tilfaller avisen** inngår i grunnlaget, uavhengig av plattform og delingsmodell. Det vil gjøre ordningen **teknologinøytral** og bringe støtten i takt med **publikums bruk og mediepolitiske mål**.

4.6b Bruk statens innkjøpsmakt

Staten er blant landets største annonsører og har et **særskilt ansvar** for å bidra til et bærekraftig og mangfoldig medielandskap.

Strategisk bruk av innkjøpsmakten flytter skattepenger til demokratiets informasjonsinfrastruktur, og styrker statens tillit og landets mediemangfold.

⁶ [Declaration on the necessity of culture and media as a safeguard for our European democracies](#).

Amedia anbefaler følgende grep⁷:

- **Kartlegg** hvor offentlige annonsemidler faktisk havner (globale plattformer vs. norske redaktørstyrte medier).
- Bruk **tildelingsbrev og styringsdialog** til å **prioritere redaktørstyrte medier** i offentlig annonsering og byråvalg.
- **Utrede andelskrav** for annonsering i redaktørstyrte medier.

4.7 Amedias innspill

Amedia anbefaler at **Stortinget og regjeringen**:

- **Indeksregulerer produksjonstilskuddet** årlig i tråd med KPI.
- **Øker tilskuddet relativt** i takt med antallet støtteberettigede medier.
- **Sikrer reell økning** i støtte for å opprettholde journalistikk i hele landet.
- **Innfører fullt plattformnøytral momsfritak** for all redaktørstyrt journalistikk.
- **Tydeliggjør i NRKs styringssignaler** at delingsplikt, avgrensning av overlappende tjenester og rettferdige rammevilkår er forutsetning for bærekraftig mediemangfold.
- **Gjør produksjonstilskuddet teknologinøytralt**: ta med **alle reelle brukerinntekter** som tilfaller mediet i grunnlaget, uavhengig av plattform/delingsmodell (inkl. **+Alt**).
- **Bruk statens innkjøpsmakt**: kartlegg offentlig annonsebruk, prioritere redaktørstyrte medier i styringsdialog og **utred andelskrav**.

5. DEMOKRATISK ROBUSTHET: UNGE, SPÅK OG KILDEVANER

Et levende demokrati forutsetter at unge bruker redaktørstyrte kilder i hverdagen – ikke bare i krisetider. I dag henter mange nyheter i **et globalt, uregulert og algorit mestyrt rom**.

Regjeringens strategi mot desinformasjon understreker behovet for at unge utvikler vaner i bruk av troverdige kilder. Slike vaner oppstår der innhold, format, språk og økonomi trekker i samme retning. Når rammevilkår favoriserer plattformlogikk og kortform uten redaktøransvar, svekkes språkfelleskap, kildekritikk og tillit.

Skal demokratiet holdes levende, må unge møte redaktørstyrt journalistikk der de er – på lyd, video og digitale plattformer – med like vilkår som tekst.

Amedia tar ansvar:

UNG 15–20: Siden juni har alle unge mellom 15 og 20 år fått gratis digital tilgang til alle Amedias og partneraviser. Nær 70 000 har logget seg på. Initiativet finansieres i sin helhet av Amedia og Amediastiftelsen.

Ungt medborgerskap Agder: Vårt treårige pilotprosjekt, startet i august, bygger videre på Amedias langsiktige arbeid for å nå og engasjere unge. Prosjektet integrerer redaktørstyrte medier i undervisningen og utvikler digitale læringsressurser.

Men varige vaner krever **strukturelle grep**, ikke enkelttiltak – som vårt høringssvar viser.

⁷ [Amedias tidligere innspill til staten som annonsør og innkjøpsmakten som styringsverktøy](#)

Etter Amedias syn må derfor staten:

- **Etabler en nasjonal ordning** for elev-/studenttilgang til redaktørstyrte medier
- **Gjeninnfør plattformnøytralt momsfratak** slik at lyd og video – formatene unge faktisk bruker – får **like vilkår som tekst**.

Når NRK utfyller i stedet for å konkurrere ut, deler fremfor å låse inn og når rammevilkår blir likeverdige, **styrkes unges tilgang til journalistikk på formatene de foretrekker**. Dette handler om språk, tilhørighet og demokratisk deltakelse – ikke teknologi.

6. AVSLUTNING: BALANSE I OPPDRAG OG RAMMER FOR DEMOKRATIETS BEREDSKAP

NRK er og skal være en bærebjelke i norsk offentlighet. Balanserte styringssignaler skal sikre at NRK styrker – ikke overskygger – det redaktørstyrte mangfoldet. **Politiske og økonomiske rammevilkår, også skattepolitikken**, avgjør livsgrunnlaget for frie medier. Unge avgjør fremtiden for språk, kildekritikk og deltakelse. Derfor må **styringssignalene bygge reelt mediemangfold – ikke NRKs markedsrett**.

Amedia anbefaler at styringssignalene fastslår at NRK skal:

A. Utfylle, ikke fortrenge – levere merverdi der markedet ikke bærer; avstå fra overlappende tekstbasert konkurranse som svekker lokal og regional journalistikk.

B. Dele, ikke låse inn – sanntidsdele nyhetsstoff; tilgjengeliggjøre preprodusert lyd og video; og dele teknologi, data og innsikt.

C. Åpne for samarbeid – samproduksjon, lisensiering og tilgangsmodeller som gjør NRKs innhold og infrastruktur til en ressurs for mangfoldet.

D. Utjevn vilkårene – gjeninnfør plattformnøytralt momsfratak og styrket, teknologinøytralt produksjonstilskudd. Bruk statens innkjøpsmakt målrettet til redaktørstyrte medier.

Dette er en styrking, ikke en innstramming av NRKs samfunnsrolle. Et **skattefinansiert NRK** som **bygger – ikke skygger for – frie private medier** gir et mer robust, landsdekkende og **tillitsbyggende mangfold** for dagens og morgendagens publikum. Den nordiske mediemodellen hviler på **balanse** – ikke som et kompromiss, men som en **forutsetning for et opplyst og motstandsdyktig demokrati**.

Amedia takker for muligheten til å bidra og ser frem til videre dialog i oppfølgingen av **de nye styringssignalene**. Vi viser også til våre innspill til **Oslo Economics**.

Vennlig hilsen

Anders Opdahl,
Konsernsjef
Amedia AS

Marte Ingul,
Konserndirektør
Amedia AS